

Hällefors kommun
kommun@hellefors.se

2019-06-14
1 (18)
Dnr 2018:11270

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Grythyttans skola i Hällefors kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Grythyttans skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Grythyttans skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger all personal inom skolan möjlighet att träffas regelbundet och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna utvecklar undervisningen så att eleverna involveras i planeringen och utvärderingen av undervisningen i relation till elevernas ålder och mognad.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn mer systematiskt och genom tätare uppföljning utvärderar hur elever i samtliga årskurser upplever tryggheten på skolan och på nätet, samt utifrån en analys vidtar åtgärder.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 15 januari 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2018:11270) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att rektorn följer upp elevers kunskapsresultat och genomför analys av resultaten. Rektorn följer även upp undervisningen och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen men däremot behöver skolans strategiska jämställdhetsarbete utvecklas. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet men samverkan mellan personalen behöver utvecklas.

Uppföljning av kunskapsresultat och värdegrundsarbetet

Rektorn följer upp och analyserar elevers kunskapsresultat. Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar elevers kunskapsutveckling i alla ämnen och i alla årskurser. Uppföljningen sker kontinuerligt och systematiskt tillsammans med personalen vid bland annat mitterminsavstämningar. Resultaten visar att andelen elever som uppnår godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1 har sjunkit mellan åren 2016 och 2018. Resultaten visar också att andelen flickor i årskurs 3 som uppnår godtagbara kunskaper i matematik, svenska, natur- och samhällsorienterande ämnen har sjunkit mellan åren 2016 och 2018. Under samma år har andelen pojkar som uppnår godtagbara kunskaper i matematik och svenska ökat, men sjunkit i de natur- och samhällsorienterande ämnena. Lärarna och rektorn analyserar elevernas resultat och arbetar tillsammans fram utvecklingsåtgärder, men enligt lärarna har de inte genomfört någon analys av resultaten över tid.

Av skolans systematiska kvalitetsarbete framgår att skolan har utvecklingsområden för läsåret 2018-2019 för att förbättra elevers kunskapsresultat i matematik och svenska. Rektorn uppger att huvudmannen uppmärksammat elevers låga resultat i matematik i årskurserna 7 till 9 och kommit fram till att det beror på att elevers grunder i matematik brister. Därför ges eleverna på Grythyttans skola extra färdighetsträning i matematik genom en utökning av tiden för matematikundervisningen. Enligt rektorn har huvudmannen initierat kompetensutveckling för lärarna i kommunen inom flera områden, bland annat vad gäller språkutvecklande arbetssätt, hjälpmedel till elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) samt kunskapsbedömning. I rektorns uppföljning av bland annat nyanlända elevers resultat framgår att skolans satsning på organisation och personalens utbildning, till exempel en behörig lärare i svenska som andraspråk samt studiehandledning på modersmålet, har gett högre måluppfyllelse bland dessa elever.

Rektorn fattar beslut om resursfördelning utifrån underlag från lärare. Enligt rektorn resulterade lärarnas analys av resursfördelningen till att alla klasser fick en resursperson som kan stödja eleverna i klassrummet. Enligt rektorn har hen ännu inte kunnat följa upp vilken betydelse denna insats har haft för elevernas måluppfyllelse. I inkommen dokumentation beskriver rektorn att resurserna fördelas efter elevers

behov, och att hänsyn tas till både kunskap och sociala behov. Resursfördelningen följs upp av rektorn och lärare tillsammans med elevhälsan vid klassgenomgångar.

Rektorn följer upp undervisningen, bland annat att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Rektorn har genom lektionsobservationer följt upp lektionsstrukturen, individanpassningar, variation av arbetssätt, lärares aktiva lärarstöd samt hur lärarna i sin undervisning utgår från de nationella målen. Rektorns analys av undervisningen är att lektionsstrukturen fungerar bra men att lärare behöver utveckla variationen av arbetssätt och i vissa fall förbättra det aktiva lärarstödet. Efter en lektionsobservation ger rektorn återkoppling till läraren och rektorn har även handlett lärare för att utveckla undervisningen. Lärarna gör i mitten av varje termin en skriftlig analys av sin undervisning som rektorn i sin tur analyserar. Rektorn uppger att hen ger skriftlig återkoppling till lärarna för att utveckla undervisningen. Rektorn berättar att hen inte initierat några utvecklingsåtgärder specifikt för undervisningen ännu.

Enligt lärare tas värdegrunden upp i undervisningen men hur den integreras kan variera beroende på vilket ämne eller elevgrupp läraren har. Värdegrunden integreras i ämnet bild, vid till exempel kristna traditioner, samt i de samhälls- och naturorienterade ämnena men inte lika tydligt i engelska och matematik. Rektorn ser i lärares pedagogiska planeringar att värdegrund kommer in i alla ämnen men att lärarna behöver föra in mer av jämställdhetsperspektivet. Lärarna berättar att de har diskuterat hur de som lärare ska ge eleverna samma förutsättningar oavsett köns-tillhörighet. Lärarna har ett gemensamt system för att slumpmässigt fördela ordet till eleverna, och de har pratat med eleverna om att de ska kunna arbeta med vem som helst oavsett kön. Rektorn och lärare uppger att jämställdhetsperspektivet kommer in i undervisningen i de samhällsorienterade ämnena och i svenska som andraspråk.

Ledning och organisering av det pedagogiska arbetet

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet. Rektorn och skolans lärare i de teoretiska ämnena träffas varje vecka på arbetslagsmöten, där någon av skolans resurspersoner också deltar. Därutöver träffas lärarna i de teoretiska ämnena ytterligare en gång i veckan, på så kallad konferenstid och var tredje vecka har de gemensam vidareutbildning med andra lärare inom kommunen. Därutöver träffas lärarna var fjärde vecka på arbetsplatsträffar samtidigt som rektorn träffar elevrådet. När nya eller obehöriga lärare startar på skolan informerar rektorn lärare om skolans rutiner och förhållningssätt. Rektorn och lärarna berättar att den nya läraren har en behörig lärare som mentor på skolan. Skolans elevhälsa, som består av rektorn, en specialpedagog, en skolsköterska och en kurator, träffas en gång i månaden och har då

klassgenomgångar tillsammans med elevernas lärare. Skolan har även en trygghetsgrupp som arbetar för skolans trygghet och trivsel där all undervisande personal på skolan samt rektorn och kuratorn ingår. För att informera all personal om vad som händer på Grythyttans skola skriver rektorn ett informationsbrev varje vecka.

Lärarnas och personalens samverkan behöver utvecklas. Lärarna i de praktiska och estetiska ämnena, som kommer till skolan vissa dagar i veckan, är inte med på skolans arbetslagsmöten. Enligt lärarna brister kommunikationen mellan lärarna i de teoretiska samt praktiska/estetiska ämnena trots rektorns veckovisa informationsbrev. Elevhälsan träffar lärare vid klassgenomgångar en gång per termin, där de går igenom eleverna ur ett socialt-, medicinskt- och kunskapsutvecklingsperspektiv. Enligt rektorn deltar elevhälsan inte i skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete förutom genom att skolsköterskan återkopplar resultaten från den kommungemensamma elevhälsoenkäten. Rektorn uppger att det är ett utvecklingsarbete att alla lärare ska kunna träffas tillsammans.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ger all personal inom skolan möjlighet att träffas regelbundet och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ge alla lärare och all personal möjlighet att träffas regelbundet och samverka. Rektorn behöver skapa förutsättningar för att alla skolans lärare och elevhälsan samverkar regelbundet. I utredningen framkommer att lärarna som undervisar i de teoretiska ämnena har förutsättningar att samverka men att samverkan inte sker regelbundet med lärare i de praktiska/estetiska ämnena. Det framgår även att lärare upplever att kommunikationen mellan lärarna i skolans arbetslag och de lärare som inte ingår i arbetslaget brister.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor samt att rektorn särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas.

I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, avsnitt 2.2, framgår att alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att skapa förutsättningar för samtliga undervisande lärare på Grythyttans skola att samverka. Vidare rekommenderas rektorn att följa upp och analysera hur personalens samverkan fungerar. Detta för att tillsammans med all personal skapa en grund för att utveckla utbildningen och undervisningen. Det är av vikt att rektorn ser till att lärarna och elevhälsan samverkar med varandra för att främja undervisningen och elevernas lärande och utveckling.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5 a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att lärarna planerar undervisningen utifrån läroplanen. Undervisningen består av olika typer av aktiviteter och eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Lärarna behöver emellertid ytterligare stimulera och utmana eleverna utifrån elevernas behov. För att utveckla undervisningen behöver lärarna också i större utsträckning planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Lärarna planerar undervisningen utifrån läroplanen. För respektive ämne görs terminsplaneringar med kunskapskrav, bedömningar och arbetssätt som lärarna lägger in i skolans digitala system. Utifrån terminsplaneringen görs sedan mer detaljerade lektionsplaneringar. Lärarna konkretiserar sedan målen för eleverna. Några lärare sätter upp målen i klassrummen med beskrivningar av vad eleverna ska göra och syftet med uppgifterna, och påminner eleverna kontinuerligt om detta. Både elever och vårdnadshavare kan ta del av planeringarna i det digitala systemet. Lärarna berättar att de i planeringen utgår från vad de vet om eleverna, deras intressen, behov och planerar sedan undervisningen utifrån den grupp elever de har.

Lärarna har en gemensam lektionsstruktur för genomförandet av undervisningen, som ska finnas uppsatt på tavlan i klassrummen. I arbetslagen har lärarna diskuterat strukturen och att de ska följa strukturen på varje lektion. På de flesta observerade lektioner finns lektionsstrukturen uppskriven och lärarna går igenom den muntligt med eleverna. Lärarna berättar att de försöker förklara saker på olika sätt och använder konkreta exempel i undervisningen för att anpassa den till olika elevers behov. Till exempel kan de härleda bokstäver till olika djur när eleverna ska lära sig om bokstäverna, eller göra matematikuppgifter som eleverna får ta hjälp av utomhusmiljön för att lösa. Lärarna använder bildstöd för att tydliggöra för eleverna vad de ska lära sig. Användningen av bildstöd och att lärare börjar och avslutar skoldagen på samma sätt ingår i skolans arbete med att anpassa innehåll och arbetssätt för alla elever, men särskilt elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF). Lärare berättar om flera praktiska NPF-hjälpmiddel som elever nu provar ut för att få stöd under skoldagen. För att ytterligare förstärka det aktiva lärarstödet har varje klass en eller två resursspersoner som tillsammans med läraren hjälper eleverna att upprätthålla engagemang för och komma vidare med sina uppgifter.

Stimulera och utmana eleverna

Lärarna stimulerar och utmanar eleverna men undervisningen kan utvecklas i detta hänseende. Lärarna berättar om olika sätt att stimulera och utmana alla elever oavsett hur långt de har kommit. Lärarna har till exempel extra uppgifter, olika material och uppgifter som är indelade på olika nivåer för elever som nått olika långt. Lärarna planerar för att undervisningen ska vara stimulerande genom att knyta an till elevernas intressen. De delar ibland in eleverna i olika grupper utifrån nivå och kan ha enskilda genomgångar för elever som ligger långt över kunskapskraven. Rektorn berättar också att pojkarna blivit mer stimulerade av undervisningen genom skolans ökade digitalisering, eftersom pojkarna ofta är säkra på de digitala verktygen. Några elever berättar under intervju att undervisningen ibland är stimulerande och innehåller utmanande uppgifter, men att elever i vissa ämnen inte kan få göra svårare uppgifter eller att viss undervisning inte är tillräckligt utmanande. Lärarna och rektorn säger att eleverna först och främst behöver ha studiero innan undervisningen kan göras utmanande.

Resultat från Skolinspektionens skolenkät som genomfördes våren 2018 visar att skolans pedagogiska personal har en relativt negativ uppfattning om möjligheterna att stimulera och utmana eleverna i undervisningen. Resultatet från enkäten, med en svarsfrekvens på 67 procent, visar att personalens svar på frågorna inom området stimulans och utmaningar genererat ett värde på 5,6. Detta värde är lägre än motsvarande genomsnittliga värde för samtliga medverkande skolor.

Elevers delaktighet i undervisningen

Lärarna arbetar till viss del med att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna, men utvecklingsbehov finns. En lärare ger ett exempel på hur eleverna i årskurs 5 fick välja på vilket sätt de ville redovisa sina kunskaper på ett prov för att förbättra sitt resultat. Vidare beskriver lärare att de på olika sätt utvärderar sin undervisning för att få elever delaktiga medan eleverna uppger att de endast i vissa ämnen får vara med och påverka. Någon lärare utvärderar undervisningen och tar med sig elevers synpunkter i planeringen inför kommande termin, medan andra lärare försöker ta med sig synpunkterna direkt till kommande lektion i samma ämne. Ytterligare en lärare tar emot skrivna förslag från eleverna genom en förslagslåda i klassrummet. Rektor uppger att utvärdering av undervisningen är ett utvecklingsområde eftersom lärarna inte bestämt hur och vad i undervisningen som ska utvärderas. Enligt rektorn införs nu, efter synpunkter som framkom i elevrådet, att eleverna ska vara med och påverka arbetssätt. Några elever berättar att de i vissa ämnen får vara med och påverka vad de ska göra, medan andra elever inte känner till att de fått vara med och påverka hur de ska arbeta eller vad de ska arbeta med.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att lärarna utvecklar undervisningen så att eleverna involveras i planeringen och utvärderingen av undervisningen i relation till elevernas ålder och mognad.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen behöver utvecklas. Av granskningen framgår att eleverna till viss del ges möjlighet att delta i utvärdering och planering av undervisningen men att detta inte sker på ett sätt som blir tydligt för eleverna.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av Lgr 11, avsnitt 2.3 framgår att skolans mål är att eleverna successivt ska utöva ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Som ett led i detta arbete ska läraren svara för att elevernas inflytande ökar med stigande ålder och

mognad. Av läroplanen framgår vidare att eleverna även ska få en undervisning som ger dem möjlighet att ta ett reellt inflytande över undervisningens innehåll och att läraren tillsammans med eleverna ska planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna i större utsträckning och i tydligare former ger eleverna möjlighet att vara delaktiga i planeringen av undervisningen. Lärarna rekommenderas också att tydliggöra och återkoppla till eleverna hur resultatet av utvärderingarna tas tillvara. I lärarens pedagogiska ledning och styrning ingår att med regelbundenhet och med varierade metoder tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Dels i syfte att utveckla undervisningen, dels i syfte att utveckla elevernas förmågor och vilja att ta personligt ansvar för sitt eget lärande. Även om undervisningen ska styras av läroplanen finns det utrymme för elevers inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns det exempelvis utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera om vilka delar i det centrala innehållet de ska fokusera på inom respektive ämne. För att inflytandet ska vara reellt behöver eleverna stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av undervisningen. För att ytterligare utveckla undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter på hur undervisningen genomförts avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt och ger dem möjlighet att tänka på och reflektera över undervisningens kvalitet. För att möjliggöra detta på skolan kan rektorn skapa förutsättningar för lärarna att gemensamt diskutera och utveckla former för att öka elevernas delaktighet i planering, utvärdering och utveckling av undervisningen i förhållande till ålder och mognad. Det är viktigt att eleverna upplever att lärarna tar tillvara på deras synpunkter för att utveckla undervisningen.

Skolinspektionen vill i sammanhanget uppmärksamma skolan på elevers upplevelser av att undervisningen i vissa delar inte lyckas stimulera och utmana dem. Av Skolinspektionens rapport Tematisk analys - Utmaningar i undervisningen¹ framgår att lärare i vissa ämnen har svårt att engagera eleverna på djupet då undervisningen inte kopplas till samhällsnytta och användning eller till elevernas spontana intresse.

¹ Skolinspektionen (2016) Tematisk analys – utmaningar i undervisningen. Många elever behöver mer stimulans och utmaningar.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skälen till bedömningen är att skolan arbetar kontinuerligt för att följa upp och skapa studiero. Skolan bedriver till stor del ett medvetet och förebyggande trygghetsarbete, men detta arbete kan utvecklas.

Studiero

Skolan följer kontinuerligt upp studieron och vidtar insatser för att skapa studiero. Rektorn och eleverna berättar att uppföljning av studieron görs via klassråden och elevrådet, som har två representanter från varje klass. Om det i elevrådet framkommer att det inte är studiero så diskuterar rektorn det med berörd lärare. Skolan har genomfört insatser för att skapa studiero som bland annat inbegriper en resursperson i varje klass, vilket har gett en positiv effekt enligt rektorn. Lärarna arbetar på flera olika sätt för att skapa studiero. Till exempel använder de en gemensam lektionsstruktur, de startar och avslutar skoldagen på samma sätt, de använder NPF-hjälpmedel och placerar eleverna i klassrummen på ett sätt som främjar studiero. Av Skolinspektionens skolenkät till den pedagogiska personalen och elever i årskurs 5 som genomfördes våren 2018 framgår en relativt negativ uppfattning avseende studieron. Exempelvis bildar elevernas svar på påståendet ”på lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet” ett medelvärde på 2,6 på en tiogradig skala, där ett högt medelvärde indikerar en positiv uppfattning. Medelvärdet för påståendet för samtliga medverkande skolenheter är 4,0. I intervjuer beskriver lärare och elever att studieron varierar stort mellan klasser, dagar och lektioner och att de har diskuterat hur alla kan göras delaktiga och känna ansvar för att skapa studiero. Vidare berättar rektorn att lärarna diskuterar hur undervisningen påverkar studieron och ett utvecklingsarbete ska införas genom skolans förstelärare och kommunens utvecklingsledare.

Trygghet

Rektorn följer upp elevers upplevelser av trygghet på flera sätt och genomför åtgärder för att förbättra tryggheten, men saknar en systematisk uppföljning av elevers upplevelser av tryggheten för samtliga årskurser. Granskningen visar att rektorn följer upp trygghet och trivsel genom enkäter, intervjuer och genom information som framkommer på klassråden och i utvecklingssamtalen. Rektorn genomför enskilda elevintervjuer med alla elever i årskurs 3 och 5 och ställer då frågor om bland annat upplevelser av kränkningar, om någon elev far illa och hur en elev ska vara för att vara en bra kompis. Eleverna i årskurs 3, 4 och 5, liksom deras vårdnadshavare, besvarar de kommunikationsenkäterna där skolan får fram uppgifter om bland annat elevernas trivsel, mående, mat- och sovvanor. Skolsköterskan har hälsosamtal med elever i årskurs 2 och 4, och meddelar rektorn om det framkommer något specifikt. I årskurs 1 och 2 tar lärare reda på hur eleverna upplever trygghet och studiero genom de regelbundna klassråden och på utvecklingssamtalen. Rektorn uppger att hen i dagsläget endast följer upp tryggheten i årskurs 1 och 2 genom klassråden och utvecklingssamtalen.

Genom de kartläggningar som genomförts på skolan har det framkommit information om bråk på vissa platser på skolgården. Konflikterna har enligt rektorn åtgärdats och skolan har anställt en fritidspedagog för att kunna stötta vid konflikter. Rektorn har även utökat rastvårdarnas närvaro där det är vanligt att konflikter uppstår och följer upp deras arbete i vardagen. Flera elever uppger däremot att rastvårdarna inte är uppmärksamma på eller hanterar konflikter när de uppstår på skolgården. För att förebygga konflikter genomförs styrda rastaktiviteter två gånger i veckan, och enligt rektorn ska dessa aktiviteter utökas kommande läsår och då bli mer elevledda.

Skolan bedriver ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolan, men elever upplever inte alltid att det är tryggt på skolan. Eleverna ger under intervjun exempel på att det kan bli bråk på rasterna som fortsätter under lektionerna eller påverkar elevernas studiero på lektionerna, och att det ibland inte är tryggt. Det förekommer även att eleverna bråkar på skoj och använder ett grovt språkbruk. Lärare berättar att det även uppkommit konflikter från nätet. Lärare har av den anledningen haft ett utbildningstillfälle och diskuterat med eleverna i en klass om vad man får göra på nätet. Lärarna säger att det inte finns något systematiskt arbete för att främja tryggheten på nätet, eller förebygga incidenter där, utan det blir ett åtgärdande arbete när det uppkommit en konflikt. I skolenkäten från våren 2018 ger elevernas svar på frågan "jag känner mig tryggt i skolan" ett medelvärde på 6,7 på en tiogradig skala. Det är ett lägre medelvärde

än medelvärde för samtliga medverkande skolenheter som är 8,0. Enligt rektorn förekom flest kränkningar i en specifik klass och där gjorde rektorn, specialpedagogen och resurspersoner insatser vilket resulterade i att det blev lugnare i gruppen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn mer systematiskt och genom tätare uppföljning utvärderar hur elever i samtliga årskurser upplever tryggheten på skolan och på nätet, samt utifrån en analys vidtar åtgärder.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med att systematiskt och regelbundet utvärdera hur elever i samtliga årskurser upplever tryggheten på skolan och på nätet.

Enligt 5 kap 3 § i skollagen (2010:800) ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av Lgr 11 avsnitt 2.2 framgår att alla personal på skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Av Lgr 11 avsnitt 2.1 framgår även att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper och i sin verksamhet bidra till att skolans präglas av solidaritet mellan människor.

Av Skolinspektionens kvalitetsgranskning om Skolornas arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet² framgår att kränkningar på nätet är mer osynliga för skolans personal eftersom personalen inte är närvarande när det sker, och att skolors arbete snarare är reaktivt än proaktivt. För att förändra detta behöver skolor inkludera nätet både i det förebyggande och främjande arbetet. Dels behöver skolan kartlägga och analysera den egna verksamheten för att identifiera risker för kränkningar på

²Skolinspektionen (2016) Skolors arbete mot trakasserier och kränkande behandling på nätet. Kvalitetsgranskningsrapport.

nätet, dels samtala om normer och värden i verksamheten för att utmana de normer som råder och som kan leda till att kränkningar på nätet uppstår.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att utveckla arbetet med att kartlägga hur elever i samtliga årskurser upplever tryggheten på Grythyttans skola och på nätet. Detta för att kunna sätta in adekvata analyser och vidta ändamålsenliga åtgärder som sedan bör följas upp. I arbetet bör förutom elever, lärare och resurspersoner även elevhälsans personal involveras.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Skälen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar skillnader i lärarnas bedömningar av elevers kunskaper och skapar förutsättningar för att lärarna ska kvalitetssäkra bedömningarna.

Analys av bedömningar

Rektorn följer upp och analyserar eventuella skillnader i bedömningarna. Rektorn uppger att bedömningar följs upp genom lärarnas dokumentation av bedömningar i skolans digitala system, samt genom att de gör en så kallad mitterminsanalys av alla lärarnas bedömningar. Rektorn har i sin analys särskilt uppmärksammat skillnader i bedömningarna i läsförståelse för årskurs 1 eftersom andelen elever som får godtagbara kunskaper har sjunkit de senaste tre åren. Detta framgår även av inskickat material från rektorn. Rektorns analys av detta är att lärarna har bedömt eleverna olika under de senaste tre åren. I sin analys har rektorn också sett att det finns skillnader mellan bedömningar och resultaten på nationella proven i årskurs 3. Rektorn har utifrån sin analys beslutat att lärarna som undervisar i årskurs 1 till 3 respektive 4 till 5 ska sambedöma för att utjämna skillnader och uppnå en likvärdighet.

Kvalitetssäkring av bedömningar

Rektorn skapar förutsättningar för att lärarna ska kvalitetssäkra sina bedömningar. Rektorn och lärarna uppger att lärarna vid flera tillfällen under läsåret tränat på att göra bedömningar. Lärarna i de teoretiska ämnena för årskurs 1 till 3 respektive 4 till 5 har haft regelbundna bedömningsforum, där rektorn satt agendan. Lärarna genomför även sambedömningar om behov finns utöver bedömningsforumen. Lärarna i de flesta praktiska/estetiska ämnena sambedömer inom sina ämnen, förutom i ett ämne där rektorn sett till att läraren får stöd i bedömningarna av en behörig lärare som tidigare arbetade på skolan. Lärare som saknar behörighet får hjälp av en behörig och legitimerad lärare för att göra bedömningar. Till sin hjälp använder alla lärare Skolverkets bedömningsstöd, som också diskuterats inom arbetslaget. Rektorn ger också återkoppling till lärarna på deras bedömningar i samband med skolans mitterminsanalys. Vid två tillfällen under vårterminen har samtliga lärare vid Grythyttans skola sambedömning av nationella prov för årskurs 3 och 6 tillsammans med lärare från kommunens andra grundskola i syfte att höja alla lärares bedömningskompetens och säkerställa likvärdigheten. Enligt lärarna sker sambedömning av nationella prov i årskurs 6 genom att alla lärare för årskurs 4 till 6 i kommunen hjälper lärare med rättning av proven. De bedömer inte avidentifierade prov och lärarna rättar sina egna elever. Rektorn berättar att bedömningsforumen har höjt lärarnas kompetens att bedöma och förmåga att analysera elevers resultat. Skolinspektionen ser positivt på de åtgärder som rektorn vidtagit mot bakgrund av de skillnader i bedömning som uppmärksammats och vill betona vikten av att detta arbete fortsätter.

På Skolinspektionens vägnar**X** Eleonor Duvander

Eleonor Duvander
Beslutsfattare
Signerat av: Eleonor Duvander

X Eva Fröberg

Eva Fröberg
Föredragande
Signerat av: Eva Fröberg

I handläggningen av ärendet har även Åsa Rasmussen och Lena Stadler medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- En gruppintervjuer med lärare
- En intervju med en representant från skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier; dels av de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan och dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov

och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10 till 11 april 2019. Besöket genomfördes av Eva Fröberg och Åsa Rasmussen.

Grythyttans skola är en grundskola med förskoleklass samt årskurserna 1 till 5. Skolan leds av en rektor, som även är biträdande rektor för kommunens grundsärskola. På skolan går i dagläget 86 elever. Förskoleklassen omfattas inte av den regelbundna kvalitetsgranskningen.